

OCELLS DEL PUIG AGUILERA

per DANIEL MACIÀ

INTRODUCCIÓ

Amb aquest estudi dels “OCELLS DEL PUIG AGUILERA” el que voldria és donar a conèixer l'avifauna que hi podem trobar, tot això fent-ho d'una manera clara, senzilla i a l'abast de tothom. Per tant, de cada espècie trobarem dades sobre el seu estatus; nidificants, ocells de pas i hivernants i també una breu descripció, la qual ens podrà ajudar a identificar-los.

Com en altres estudis, en aquest també estan representats els hivernants, que són aquelles espècies que només ens serà possible observar durant la tardor-hivern, i que arriben cercant aliment i una climatologia menys adversa que als seus llocs de nidificació. També es tractarà sobre la presència d'un seguit d'espècies que nidifiquen a la vora del Puig Aguilera, de les quals ens serà possible l'observació i per últim, d'aquelles espècies en què durant el seu vol de migració (pre-nupcial o post-nupcial) ens serà possible la seva observació.

Altres dades com són: la situació geogràfica del Puig Aguilera dintre de la comarca de l'Anoia, la vegetació que hi podem trobar i la climatologia que va haver-hi durant els anys d'estudi també hi estan incloses. Tot plegat ens ajudarà a fer-nos una millor idea d'aquest indret i de l'hàbitat que ocupen les diferents espècies d'ocells.

SITUACIÓ GEOGRÀFICA

El Puig Aguilera està situat dintre de la comarca de l'Anoia (mapa 1) i ocupa part dels termes municipals d'Òdena i Castellolí (mapa 2). Cal dir que una part del Pla d'Aguilera està dintre la comarca del Bages.

La seva situació privilegiada (623 m s.n.m.) dintre la Conca d'Òdena ens ofereix una àmplia visió d'aquesta. Des d'aquí podem observar els nuclis poblats d'Òdena, Argençola, Aguiló, Sant Martí de Tous, Sta. Margarida de Montbui, Igualada, Vilanova del Camí, la Torre de Claramunt, Capellades, la Pobla de Claramunt, la Guàrdia i la Puda. A més dels nuclis poblats cal afegir els castells d'Òdena, la Pobla de Claramunt, Queralt i el conjunt de la Tossa de Montbui.

VEGETACIÓ

El tipus de vegetació és el que moltes vegades determina la presència de les diferents espècies d'ocells. Les possibilitats de trobar l'aliment necessari tant a l'estiu com a l'hivern (insectes, fruits, llavors i brots), fa que unes determinades espècies hi siguin presents. La presència de la processonària del pi (*Thaumetopea pityocampa*), de la qual s'alimenta la mallerenga carbonera (*Parus major*), n'és un exemple. La merla (*Turdus merula*) i el tallarol de casquet (*Sylvia atricapilla*) en són altres exemples; tots dos durant la tardor-hivern s'alimenten de la gran quantitat de fruits com és el cas de l'arboç (*Arbutus unedo*) o el llentiscle (*Pistacia lentiscus*).

Els diferents incendis, explotacions forestals i les espècies d'arbres, arbusts i plantes són el que trobarem en aquest apartat.

A la vegetació del Puig Aguilera s'han produït tres incendis forestals; el més important va passar anteriorment a aquest estudi i per això no està aquí assenyalat. Sí que hi estan en canvi els dos últims de l'agost de 1986, que van coincidir amb el de Montserrat. Però aquestes no han estat les úniques agressions que ha sofert la vegetació d'aquest indret. Durant els anys 1987, 1988, 1989, 1990 i 1991 s'hi van produir un seguit d'explotacions forestals. D'aquestes, les més importants per la seva extensió es van dur a terme els anys 1987, 1988 i 1989.

El tipus de vegetació que trobarem al Puig Aguilera és la d'alzinar degradat, on una conífera com el pi blanc (*Pinus halepensis*) ha passat a ésser l'arbre més abundant. A aquests l'acompanyen el garric (*Quercus coccifera*) i l'alzina carrasca (*Quercus faginea rotundifolia*); dos arbres que se'ns presentaran en forma arbustiva. El sotabosc també es veu afectat per aquest canvi, i per això és possible trobar-hi arbusts com el bruc d'hivern (*Erica multiflora*), el romaní (*Rosmarinus officinalis*) i l'argelaga (*Genista scorpius*); espècies que ocupen les zones degradades, força assolellades i esclarissades.

L'antiga vegetació d'alzinar encara hi està representada per espècies com: l'alzina (*Quercus ilex*), el llentiscle (*Pistacia lentiscus*) que se'ns presenta en forma arbustiva com d'altres, l'arboç (*Arbutus unedo*) i el càdec (*Juniperus oxycedrus*). Al sotabosc també hi ha representants d'aquest tipus de vegetació. Alguns exemples d'això poden ésser arbusts com el marfull (*Viburnum tinus*), el galzeran (*Ruscus aculeatus*) i una liana com l'heura (*Hedera helix*), per citar-ne alguns.

A més de tots aquests arbres i arbusts, que en són una part, cal afegir una important varietat de plantes, que ocupen tant el bosc com els marges i camps. En alguns casos s'estableix un lligam entre planta i ocell. Un exemple d'això el trobarem en el cardó i la cadenera (*Carduelis carduelis*). Per a aquest ocell el cardó és la seva principal font d'aliment.

Entre la gran diversitat de plantes, les més conegudes són la sajolida (*Satureja montana*), la farigola (*Thymus vulgaris*), la roga (*Rubia peregrina*) i l'orenga (*Origanum vulgare*).

Hi ha un seguit d'espècies "curioses" que no tenen directament cap relació amb les anteriors. Aquest és el cas del pi roig (*Pinus sylvestris*), el lledoner (*Celtis australis*) i la moixera (*Sorbus aria*). Totes aquestes estan molt localitzades i en nombre molt reduït. El mateix passa amb un arbust com l'espantallops (*Colutea*

arborescens), del qual només s'ha localitzat un exemplar. A més d'aquestes hi afegirem la figuera (*Ficus carica*) i el codonyer (*Cydonia oblonga*), que són arbres fruiters i els localitzarem al mig del bosc.

L'agricultura també forma part del Puig Aguilera i ocupa la zona anomenada Pla d'Aguilera. Aquí es cultivaven principalment cereals com el blat i l'ordi, encara que d'una manera anecdòtica, l'any 1988 es va cultivar un camp de girasols.

Aquestes no han estat les úniques utilitzacions agrícoles. Hi ha clars indicatius que com a la resta de la comarca de l'Anoia hi van haver vinyes. Això ho demostra la presència de ceps bords als marges dels camps que avui estan cultivats.

La utilització dels arbres fruiters per delimitar els camps i contra les inclemències meteorològiques (vent i pluja) també hi estan representats. Això és un exponent de l'anomenada agricultura ancestral. L'ametller (*Prunus dulcis*) i l'olivera (*Olea europaea*) són els dos màxims exponents d'aquesta pràctica.

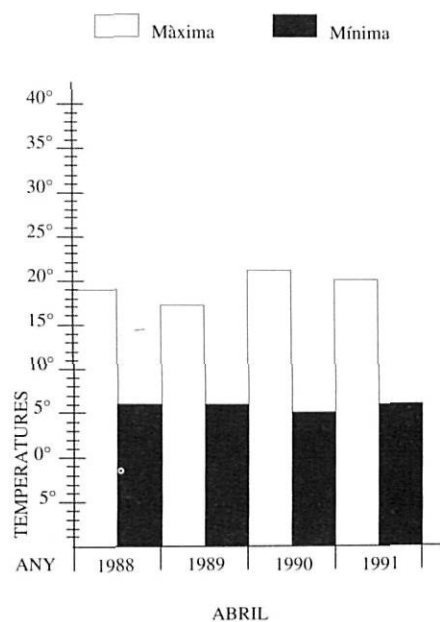
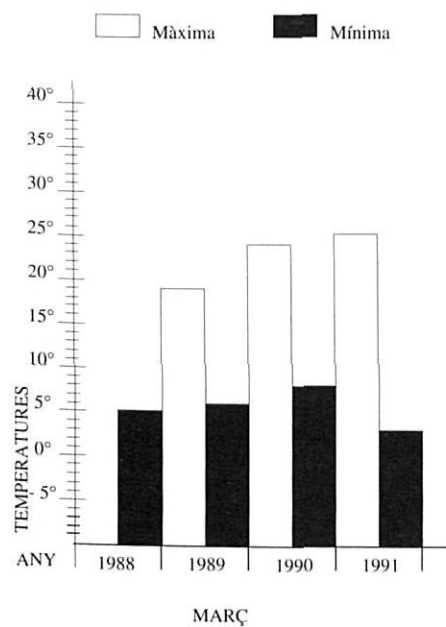
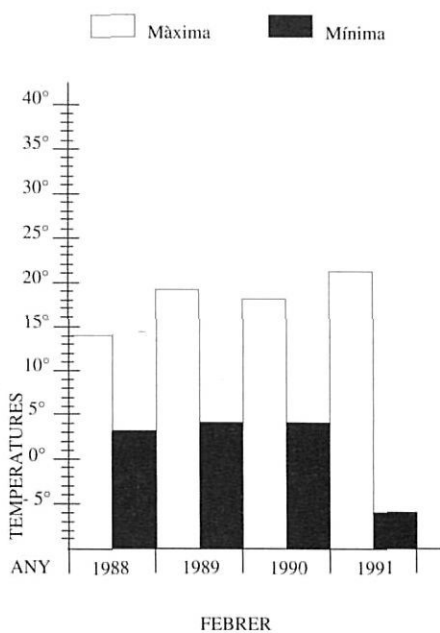
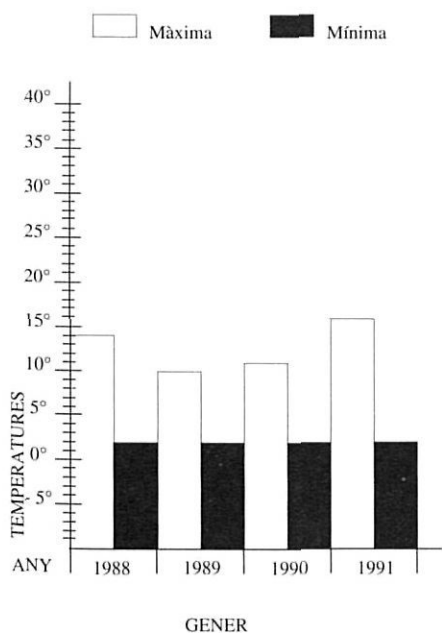

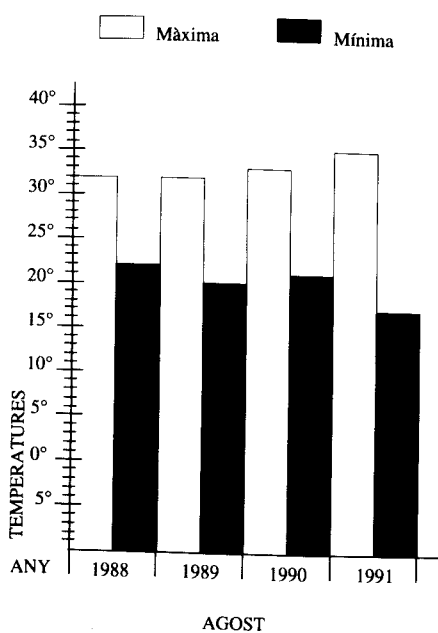
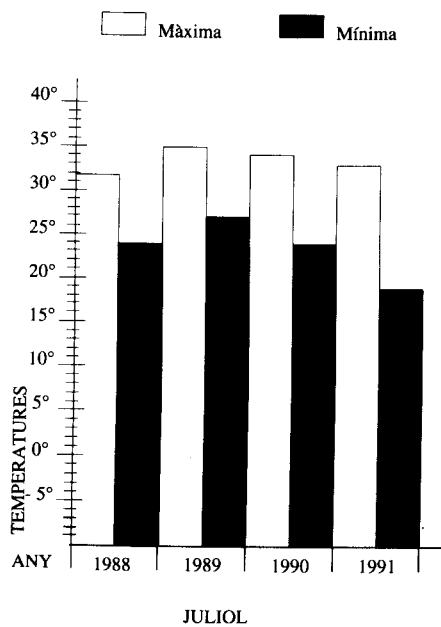
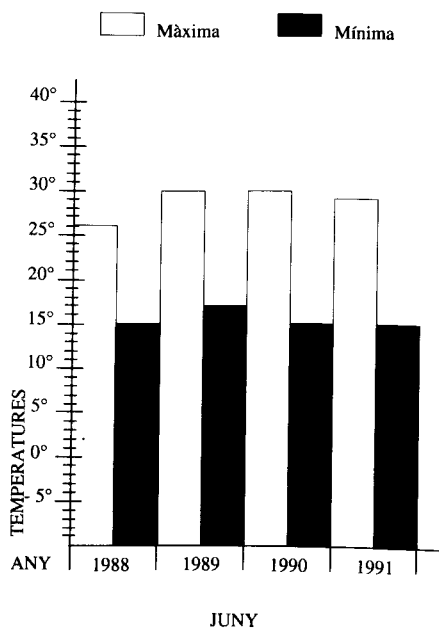
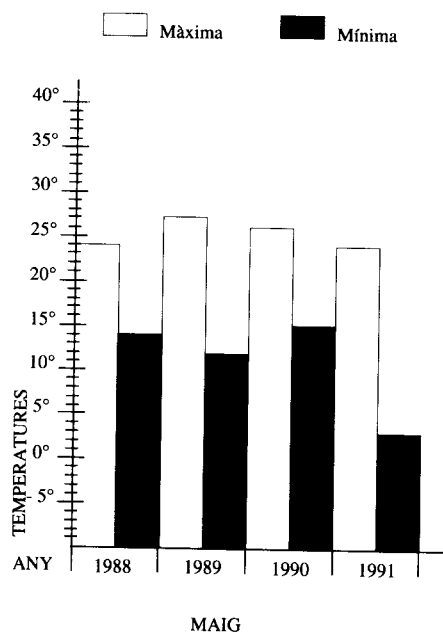
Explotació forestal

CLIMATOLOGIA

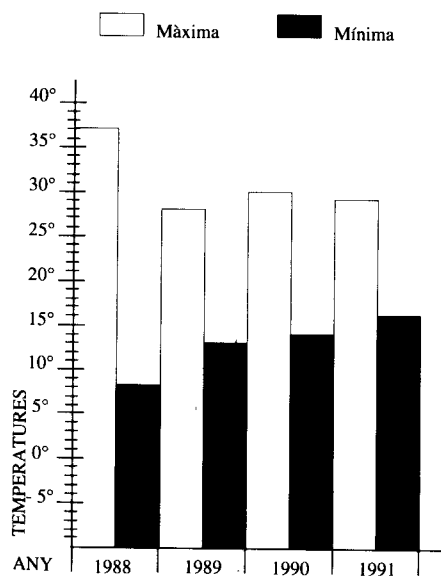
La climatologia és una de les parts principals de la presència o no de certes espècies. Les baixes temperatures al nord i al centre d'Europa poden fer que augmenti el nombre d'hivernants. Una primavera amb unes pluges i temperatures suaus pot fer que alguns ocells tinguin fins a tres postes. Com podem veure, és una de les parts més importants dintre de l'estudi de l'avifauna.

Per poder veure millor les oscil·lacions, cada quadre correspon al mateix mes i hi estan representats els quatre anys d'estudi. Per tant, a diferents anys el quadre 1 correspon al gener, el 2 al febrer i així fins a arribar al 12. Les temperatures màximes i mínimes mensuals dels anys 1988, 1989, 1990 i 1991 han estat recollides a les 11:30 hora solar (h.s.).

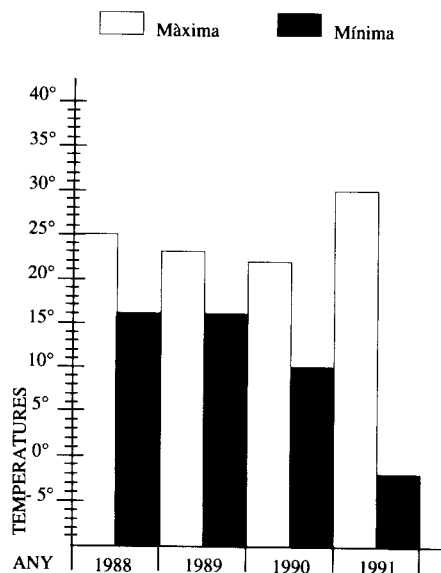

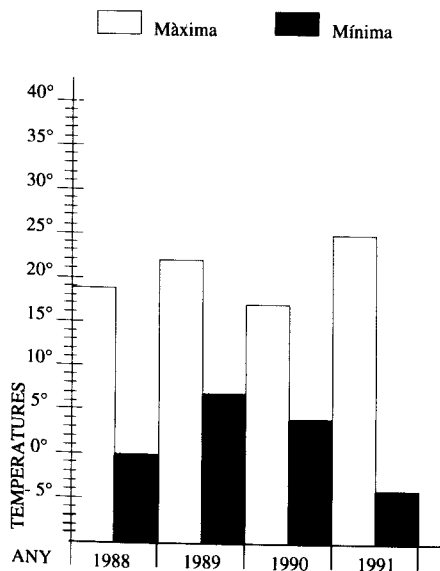

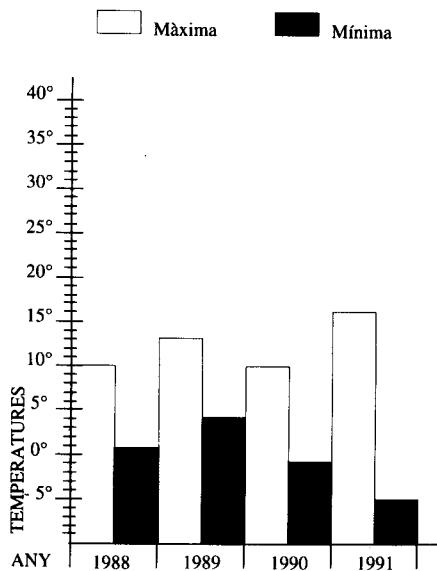
SETEMBRE

OCTUBRE

NOVEMBRE

DESEMBRE

METODOLOGIA

El sistema d'estudi utilitzat està basat en les sortides de camp. Aquestes van començar l'any 1988 i van durar fins a l'any 1991. L'any 1987 es va dedicar a la preparació i l'estudi d'aquest indret, tant de la vegetació com dels camins i edificacions que hi ha.

Durant aquests anys s'han seguit amb periodicitat una sèrie d'itineraris concrets, tant a la primavera, com a l'estiu, la tardor i l'hivern. Això va permetre recollir una important quantitat de dades sobre els diferents ocells, tant nidificants com hivernants i de pas.

Tots els ocells que trobarem dintre d'aquest estudi han estat observats al Puig Aguilera i estan en quatre grups.

NS. Nidificant segur: Són aquelles espècies que han estat observades construint el niu, cubant els ous, transportant "becada" (aliment) o alimentant els "joves" de l'any.

NP. Nidificant possible: Són aquelles espècies que han estat observades constantment durant l'època de reproducció o nidificació, sempre al mateix lloc i que no ha estat possible assegurar la seva nidificació.

OB. Observats: Aquest grup cal dividir-lo en dos. El primer són aquelles espècies que utilitzen aquest indret per alimentar-se. El segon, aquelles que observarem durant el seu vol de migració (pre-nupcial o post-nupcial).

Caixa niu especial per al rasiptell (*Certhia brachydactyla*)

HV. Hivernants: Són aquelles espècies que només ens serà possible observar durant la tardor-hivern, d'octubre a març aproximadament). Aquest grup és el més reduït en nombre.

Dintre de la classificació NS. i NP., trobarem dos grups: els sedentaris, que són aquelles espècies que podem observar tot l'any, i els migradors, que són aquelles espècies que ens serà possible observar durant la primavera, l'estiu i al començament de la tardor (de març a octubre aprox.) i que utilitzen aquest indret principalment per nidificar.

La utilització de les caixes niu ha estat molt important, tant pel seguiment d'algunes espècies com per augmentar el nombre d'altres. Aquesta seria el cas de les mallerengues, importants pel control biològic de la processonària. També ens han demostrat la seva utilitat als boscos, on les explotacions forestals han eliminat els arbres vells, que són principalment els aptes per a construir els nius (forats i esquerdes).

ELS OCELLS DEL PUIG AGUILERA

Alimentació

El gran ventall de possibilitats tròfiques que hi ha al puig Aguilera permet la presència de diferents espècies d'ocells, els quals aprofiten aquests recursos alimentaris. Per això ens serà possible observar-ne d'insectívors com el raspinell (*Certhia brachydactyla*), granívors com el gafarró (*Serinus serinus*) i frigívors com el tallarol de casquet (*Sylvia atricapilla*), encara que aquesta darrera possibilitat depèn molt de l'època de l'any (tardor-hivern) i de la fructificació dels arbres i arbusts. A més cal afegir que els mateixos ocells i els micro-mamífers són una font d'aliment, la qual permet la presència de rapinyaires nocturns i diürns, tant al puig Aguilera com pels voltants.

Descripció de les diferents espècies

En aquest apartat trobarem la situació de cadascuna, tant en aquest indret com a la resta de la comarca, i una breu descripció que ens ajudarà a identificar-los.

L'ordre de col.locació de les diferents espècies segueix el mateix que han utilitzat Peterson, Mounfort i Hollow en la "Guia dels Ocells dels Països Catalans i d'Europa".

-FAMÍLIA *Accipitridae*

ÀGUILA MARCENCA. *Circaetus gallicus*.

Aquest rapinyaire diürn l'observarem durant el seu pas pre-nupcial (segona quinzena de març). Aquesta és l'època de l'any en què ens serà més fàcil observarlo. Per contra, el seu pas post-nupcial (segona quinzena de setembre) és més difícil de controlar, a causa principalment de la separació entre els individus i les dates de pas, que solen ésser a finals de setembre i principis d'octubre.

De l'àguila marcenca no hi ha dades de nidificació a la comarca de l'Anoia; l'hàbitat d'aquesta és les zones montanes i no és present a les planes.

DESCRIPCIÓ. Mida de 63 a 68 cm. Parts superiors de tons marrons i grisos, però, com la major part dels rapinyaires, només ens serà possible observar-la de sota. Parts inferiors blanc uniforme i lleugerament pigallat de marró i punta de les ales fosques. Cua llarga amb l'última franja fosca més gruixuda.

ALIGOT. *Buteo buteo*.

Rapinyaire diürn amb una població força estable i abundant a la comarca de l'Anoia. Es nidificant al puig Aguilera i a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ. Mida de 51 a 56 cm. Un rapinyaire de coloració molt variable. Les parts superiors poden ésser marronoses com griseses, fins i tot completament fosques. Parts inferiors amb la mateixa varietat de coloració, les ales tenen un lleuger dibuix blanc en els extrems. Cua estretament barrada de marró amb l'última franja més gruixuda.

ÀGUILA CUABARRADA. *Hieraetus fasciatus*.

D'aquest rapinyaire diürn, també anomenat àguila perdiguera, només es van recollir dues dades, l'any 1989. Per tant, a causa d'aquesta manca d'observacions, no s'ha cregut convenient incloure la seva descripció.

La població d'aquesta espècie està en franca regressió a tot Catalunya i a la comarca de l'Anoia. Només en serà possible observar-la esporàdicament.

-FAMÍLIA *Falconidae*.

XORIGUER. *Falco tinnunculus*.

Aquest rapinyaire no és nidificant al puig Aguilera, però sí que ho fa a la zona de Can Macià i a la resta de la comarca. Per això va ésser possible recollir un gran nombre de dades, principalment en vol i cercant aliment.

DESCRIPCIÓ. Mida 34 cm. Parts superiors marro-rogenc, pigallades de color fosc. Parts inferiors: cos de color marró clar, ales clares i una ampla franja fosca al final. La típica silueta de "falcó"; ales punxegudes i cua llarga, juntament amb el seu característic vol que li permet romandre completament immòbil, mitjançant ràpids moviments d'ales, ens ajudaran a una millor identificació.

-FAMÍLIA *Phasianidae*.

PERDIU. *Alectoris rufa*.

Aquest ocell era nidificant en gran nombre, però l'excessiva pressió cinegètica ha fet baixar considerablement la seva població.

DESCRIPCIÓ: Mida 34 cm. Parts superiors marrons llistades de negre, capel marró, ceia i pitet de color blanc, franja ocular negra. Parts inferiors; panxa de color blau-pissarra, pit i flans llistats de negre, marró i blau. Bec, ulls i potes vermelles. Cua curta i de color gris fosc.

GUATLLA. *Cotornix cotornix*.

Nidificant al puig Aguilera, però amb unes fluctuacions molt importants en nombre de parelles. Trobarem anys, com el de 1989, amb una important població (tres parelles), i per contra l'any 1990 no hi va estar present.

DESCRIPCIÓ. Mida 18 cm. A causa de l'hàbitat (camps de conreu i zones obertes), la coloració està completament adaptada a aquest medi i això li permet passar al màxim desapercebuda. Per tant, la major part de les dades les obtindrem gràcies al seu cant tan característic.

Parts superiors marronoses àmpliament llistades de blanc i negre. El cap ens podrà ajudar a una millor identificació; pitet i franja ocular marró, el capell àmpliament llistat del mateix color. Parts inferiors d'un marró més pàl·lid que les superiors i amb flancs àmpliament llistats.

-FAMÍLIA *Columbidae*.

XIXELLA. *Columba oenas*.

Nidificant al puig Aguilera, encara que només podem comptar-hi una sola parella.

DESCRIPCIÓ. Mida 33 cm. Molt semblant al colom domèstic. Parts superiors blau fosc amb l'extrem més intens. Les parts inferiors són de la mateixa coloració que les superiors.

TUDO. *Columba palumbus*

Nidificant al puig Aguilera amb una població bastant nombrosa. Com a dada important i que cal tenir en compte a l'hora d'observar-lo és quan està incubant. Qualsevol molèstia que es causi al component de la parella que estigui al niu, pot portar a l'abandonament del niu i la posterior pèrdua de la posta.

DESCRIPCIÓ. Mida 41 cm. Clarament diferenciat de la xixella i la tórtora, la seva mida i les taques blanques al coll i les ales, visibles en vol, ens ajudaran a identificar-lo.

TÓRTORA. *Streptopelia turtur*.

Nidificant al puig Aguilera, encara que any darrera any la seva població baixa, com a la resta de la comarca de l'Anoia.

DESCRIPCIÓ. Mida 28 cm. De mida més petita que les dues anteriors. Parts superiors lleonades amb el final de les plomes negres. Parts inferiors blau rosat que al pit es va difuminant i taques blanques i negres al col i cua llarga.

-FAMÍLIA *Cuculidae*.

CUCUT. *Cuculus canorus*.

Nidificant "parasitari" al puig Aguilera. Aquesta espècie, a diferència de la resta, no realitza la incubació, sinó que diposita l'ou al niu d'una altra, la qual s'encarregarà de tot el procés d'incubació i alimentació dels polls, tant del cucut com dels seus.

DESCRIPCIÓ. Mida 33 cm. El cucut és un ocell difícil d'observar, però fàcil de detectar la seva presència. Això és gràcies al seu típic cant "cucut" que emet només arribar des del seu quarter d'hivernada (segona quinzena de març) a l'Àfrica. Parts superiors, cap i coll blau pissarra amb les ales més fosques i de forma punxaguda, molt semblants a les del falcó; pit blanc amb franges horitzontals de color blau-pissarra, cua llarga i fosca, són les principals característiques d'aquest ocell tan curiós.

-FAMÍLIA *Strigillidae*.

DUC. *Bubo bubo*.

Aquesta espècie va ésser nidificant al puig Aguilera l'any 1988, però a causa d'una explotació forestal realitzada l'hivern de 1988-1989, que va coincidir amb l'època de zel per a aquesta espècie (desembre-gener), va obligar-lo a canviar de lloc, encara que possiblement tornarà a nidificar aquí.

Aquest rapinyaire nocturn és el més gran que nidifica a la comarca de l'Anoia, i el que trobarem després és un dels més petits.

DESCRIPCIÓ. Mida 67-71 cm. El duc és clarament identificable; primer per la seva mida i després pel seu cant, el qual emet durant la posta del sol i a l'època de zel. Parts superiors i inferiors marronoses amb pinzellades de negre. Una de les característiques que ens ajudaran més, són els seus ulls. Aquests són grossos i de color ataronjat.

MUSSOL. *Athenea noctua*

Aquest rapinyaire nocturn, només compta amb una parella nidificant i no al puig Aguilera, sinó al Pla d'Aguilera, que pertany a la comarca del Bages.

DESCRIPCIÓ. Mida 21 cm. Com hem assenyalat anteriorment, aquí trobarem els dos extrems dintre els rapinyaires nocturns, si exceptuem el xot (*Otus scops*). Parts superiors marronoses amb pinzellades blanques i parts inferiors al revés, blanques amb pinzellades marronoses.

A diferència d'altres rapinyaires nocturns, aquest ens serà molt fàcil observar-lo a ple dia, principalment parat a un pal o a les runes d'alguna casa.

-FAMÍLIA *Apodidae*.

FALCIOT NEGRE. *Apus apus*.

No és nidificant al puig Aguilera, però sí que ens serà fàcil observar, tant el seu pas pre-nupcial com post-nupcial. Aquesta espècie, com el ballester que tractarem després, es desplaça lluny del lloc on nidifica per alimentar-se. Per això l'observarem des de l'abril, quan arriba, fins a l'octubre. Aquesta espècie nidifica a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ. Mida 17 cm. Clarament identificable, tant per la seva forma, ales punxagudes i cua curta i forçada, com pel color. Parts superiors i inferiors completament negres. El mentó blanc molt reduït és l'única diferència de color que hi observarem.

BALLESTER. *Apus melba*.

No és nidificant al puig Aguilera. Aquesta és una còpia del falciot negre; això sí, amb una població en nombre d'individus molt més reduïda. És nidificant a la comarca de l'Anoia.

DESCRIPCIÓ: Mida 21 cm. Mateixa forma que el falciot negre, però diferent coloració, ja que té les parts superiors marronoses. Parts inferiors, ales, franja pectoral i cua marró, la resta blanc; fàcil de veure quan l'ocell està en vol.

-FAMÍLIA *Meropidae*.

ABELLAROL. *Merops apiaster*.

No és nidificant al puig Aguilera, encara que com altres espècies, l'observarem durant el seu pas pre-nupcial i post-nupcial. Aquests solen ésser molt nombrosos en individus i força escandalosos. Aquesta espècie nidifica a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ: Mida 28 cm. La gran varietat de colors el fan inconfusible: blau, verd, groc i vermell en són alguns. Per això sembla més un ocell tropical que no del nostre país. A més del color, ens ajudaran a una millor identificació les ales punxagudes i la cua llarga acabada en punta.

-FAMÍLIA *Upupidae*.

PUPUT. *Upupa epops*

No és nidificant al puig Aguilera i, com l'abellarol, només l'observarem durant el seu pas pre-nupcial (febrer) i dispersió post-nupcial (setembre). Totes les dades que s'han recollit són d'un individu sol. Aquesta espècie nidifica a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ: Mida 28 cm. La identificació d'aquest és molt fàcil i ràpida de fer, primer pel cant "puput", després pel color bigarrat i per últim, pel plomall. Parts superiors, inferiors i plomall marronós no molt intens, ales i cua blanques, barrades de negre. La cua acaba amb una franja més gruixuda.

-FAMÍLIA *Picidae*.

PICOT VERD. *Picus viridis*

Nidificant al puig Aguilera, encara que no és molt abundant en nombre de parelles. És fàcil d'observar pel seu vol ondulant i encara més en escoltar la seva "rialla".

DESCRIPCIÓ. Mida 32 cm. Coloració molt vistosa; capell i bigotera d'un vermell viu amb dibuix facial negre. Parts superiors de color verd oliva i carpó groc. Parts inferiors griseses i cua llarga que utilitza com a suport que s'enfila pels troncs, cercant aliment. Això és molt típic d'aquesta família i d'una altra espècie que tractarem més endavant.

-FAMÍLIA *Alaudidae*.

COTOLIU. *Lullula arborea*

És l'únic component d'aquesta família que nidifica al puig Aguilera, encara que la seva població no és molt abundant. Això és principalment perquè aquí, el seu hàbitat, camps de conreu i zones obertes, és molt reduït i no permet la presència d'un gran nombre de parelles; una d'aquestes la trobarem al pla de dalt. Aquesta espècie nidifica a tota la comarca de l'Anoia.

DESCRIPCIÓ. Mida 15 cm. La coloració està estretament lligada a l'hàbitat que ocupa. Parts superiors marronoses i llistades en negre. Parts inferiors clares amb el pit pigallat de negre.

Aquesta espècie és fàcil de confondre amb l'alosa (*Alaudida arvensis*) que no està present aquí. Les diferències les trobarem en el petit plomall que porta l'alosa i la mida. Una altra manera de diferenciar-la, la trobarem en el cant; el de l'alosa és molt més variat i escandalós.

-FAMÍLIA *Hirundidae*.

ROQUEROL. *Ptyuoprogne rupestris*.

Al puig Aguilera trobarem una sola parella nidificant i serà l'únic component d'aquesta família que ho fa aquí. A més d'aquesta parella, durant el pas pre-nupcial (primera quinzena de març) i post-nupcial (segona quinzena d'octubre), ens serà molt fàcil observar-ne d'altres. També cal afegir-hi, que de totes les espècies migradores aquesta és una de les primeres a arribar a la comarca de l'Anoia.

DESCRIPCIÓ. Mida 15 cm. Parts superiors marronoses amb dues taques a la cua, difícils d'observar. Parts inferiors grisoses i cua curta poc forçada.

ORENETA VULGAR. *Hirundo rustica*.

No és nidificant al puig Aguilera, però sí que ho és pels voltants (Òdena) on trobarem diverses colònies. Aquest indret amb una situació geogràfica molt important, és un dels punts dintre de la comarca de l'Anoia, on es pot controlar els diferents passos migratoris (pre-nupcial i post-nupcial) i les fluctuacions d'aquest.

DESCRIPCIÓ. Mida 19 cm. Aquesta espècie és una de les més conegudes per a tots nosaltres. Parts superiors blau fosc, quasi negre. Parts inferiors blanques amb la gorja vermella i granja pectoral fosca. A tota aquesta descripció, cal afegir la cua, llarga i profundament forçada.

ORENETA CUABLANCA. *Delichon urbica*

Ens trobem amb el mateix cas que l'oreneta; no és nidificant al puig Aguilera, però sí que ho és als voltants (Òdena).

DESCRIPCIÓ. Mida 13 cm. El seu nom ens indica clarament la seva principal característica, encara que el blanc no el trobarem a la cua, sinó al carpó. Parts superiors negres i carpó blanc, fàcil d'observar en vol. La cua és negra i no tan forçada com l'oreneta. Parts inferiors completament blanques.

-FAMÍLIA *Motacillidae*.

TITELLA. *Anthus pratensis*

Aquesta espècie és hivernant. Això vol dir que només ens serà possible observar-la durant la tardor-hivern.

Dintre de la mateixa família trobarem la pastorella (*Motacilla alba*). D'aquesta espècie no hi ha cap observació, encara que no hem de descartar la possibilitat de fer-ho durant la dispersió post-nupcial o durant la tardor-hivern.

DESCRIPCIÓ. Mida 15 cm. Parts superiors marronoses llistades de negre. Parts inferiors gris brut amb taques negres. Aquesta descripció es podria semblar a la del cotoliu (*Lullula arborea*), però la diferència la trobarem en la seva forma i la cua. La titella és molt més esvelta i la cua llarga amb rectrius externes blanques, visibles en vol.

-FAMÍLIA *Troglodytidae*.

CARGOLER. *Troglodytes troglodytes*

És nidificant al puig Aguilera i amb una població molt nombrosa, fàcil d'observar i escoltar. És un dels ocells més "simpàtics" que podem observar.

DESCRIPCIÓ. Mida 10 cm. Una de les principals característiques que ens portaran a la seva identificació és la forma de la cua, que és curta i sempre està alçada. Parts superiors marronoses i densament barrades en negre. Parts inferiors d'un gris brut. La seva forma rodona i mida petita, juntament amb el seu cant, ens farà molt fàcil la seva localització.

Niu de cargolet (*Troglodites troglodytes*)

-FAMÍLIA *Prunellidae*

PARDAL DE BARDISSA. *Prunella modularis*

No és nidificant al puig Aguilera, ja que pertany al mateix grup que la titella (*Anthus pratensis*) i només ens serà possible observar-lo durant la tardor-hivern.

DESCRIPCIÓ. Mida 14 cm. Molt fàcil d'identificar per la seva coloració. Parts superiors de color marró llistat de negre, cap i pit blau pissarra i parts inferiors gris brut.

-FAMÍLIA *Muscicapidae*.

Aquesta família és molt nombrosa en espècies, algunes de les quals clarament diferenciades. Per això s'ha dividit en subfamílies.

Subfamília *Turdinae*.

PIT ROIG. *Erithacus rubecula*

És nidificant al puig Aguilera, però amb una població molt reduïda. Aquesta, juntament amb d'altres que anirem tractant, es va incrementant d'una manera important amb individus procedents del centre i nord d'Europa en arribar la tardor-hivern

DESCRIPCIÓ. Mida 14 cm. La principal característica d'aquest ocell, que és a la vegada la que li dona el nom, és el pit ataronjat o vermellós. Parts superiors de color marró, amb cara i pit vermell intens. Parts inferiors de color ocre.

ROSSINYOL. *Luscinia megarhynchos*

No hi ha dades de la seva nidificació però sí que ha estat escoltat durant el pas pre-nupcial. També ha estat localitzat a la zona de la Puda. Aquesta espècie nidifica a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ. Mida 16 cm. La identificació d'aquest ocell ens serà més fàcil fer-la pel seu cant, un dels més espectaculars i agradables. La coloració és molt uniforme, parts superiors marró intens. Parts inferiors més clares. La cua llarga i de color marró-vermellós, visible en vol.

COTXA FUMADA. *Phoenicurus ochruros*

No és nidificant al puig Aguilera, encara que l'observarem dintre el seu pas pre-nupcial, post-nupcial i d'una manera més important, durant la tardor-hivern. Això és a causa de l'important creixement en nombre d'individus que provenen del nord de Catalunya i la resta d'Europa. No hi ha dades de la seva nidificació a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ. Mida 14 cm. En el nom d'aquest ocell, juntament amb d'altres ja assenyalats, trobarem la principal característica. El mascle és completament negre amb franja alar blanca i cua rogenca. La femella és de color grisós, completament uniforme tot el cos, exceptuant la cua, que és rogenca.

BITXAC COMÚ. *Saxicola torquata*

No és nidificant al puig Aguilera, encara que s'han recollit algunes dades, que han estat fetes durant la dispersió post-nupcial. Aquesta espècie nidifica a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ. Mida 13 cm. Parts superiors marró fosc, cap i gorja negra amb un semi-collaret blanc. Parts inferiors gris-brut amb pit vermellós no molt intens.

Carpó blanc i cua negra.

La gent del camp també l'anomena "cagamanecs", per la seva característica forma de parar-se i el lloc, que quasi sempre sol ésser pals, branques d'arbust des d'on captura insectes, tant a vol com a terra.

CÒLIT GRIS. *Oenanthe oenanthe*

No és nidificant al puig Aguilera. Aquest espècie l'observarem aquí durant el seu pas pre-nupcial i post-nupcial. L'any 1992 se'n va localitzar una parella com a possible nidificant. Aquesta espècie nidifica a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ. Mida 15 cm. Parts superiors de color gris, ales i final de la cua negra, carpó blanc. Sobre l'ull, cella blanca i franja ocular negra més gruixuda al final. Parts inferiors ocràcies. Aquesta espècie és molt fàcil d'observar i identificar en vol com al terra.

MERLA BLAVA. *Monticola solitarius*

Nidificant al puig Aguilera i amb una població molt reduïda, exactament d'una parella.

DESCRIPCIÓ. Mida 20 cm. L'observació d'aquesta espècie ens serà possible als penya-segats i edificis, on sol estar-se molta estona. A més d'aquesta característica, la coloració ens acabarà d'ajudar a identificar-la. Parts superiors i inferiors blau intens amb la cua i les ales quasi negres.

MERLA. *Turdus merula*

Nidificant al puig Aguilera i amb una població bastant nombrosa, tant en parelles com individus.

DESCRIPCIÓ. Mida 25 cm. Encara que molta gent desconeix aquesta espècie, és una de les que té el cant més vistós i agradable, exceptuant quan es veu descoberta o en perill, llavors és molt escandalosa. Si amb el cant no ens ha estat possible identificar-la, la seva coloració ens acabarà d'ajudar: parts superiors i inferiors completament negres, bec i anell ocular grocs.

TORD. *Turdus philomelos*

La nidificació d'aquesta espècie no ha estat comprovada, però sí que el podem considerar com a nidificant possible. La seva població es veu multiplicada d'una manera important durant la tardor-hivern.

DESCRIPCIÓ. Mida 23 cm. Cal anar en compte a l'hora d'identificar-lo, ja que podem arribar a confondre'l amb la griva (*Turdus viscivorus*). La diferència la trobarem en la mida i en observar-lo en vol, la part inferior de les ales és ocre. La coloració és bastant uniforme: parts superiors marronoses i inferiors grisoses pigallades de negre.

GRIVA. *Turdus viscivorus*

Com en l'anterior, tampoc no s'ha comprovat la seva nidificació. Per tant el considerem nidificant possible. A diferència del tord, aquest no augmenta la seva població d'una manera tan important en arribar la tardor-hivern.

DESCRIPCIÓ. Mida 27 cm. Com podem veure, la seva mida només varia en 4 cm, però la diferència la trobarem observant-la en vol i exactament a la part inferior, ja que en aquest ocell és de color blanc. La resta de la coloració és: parts superiors marronoses, parts inferiors grisoses i pigallades de negre.

-FAMÍLIA *Muscicapidae*. Subfamília *Sylviinae*.

TALLARETA CUALLARGA. *Sylvia undata*

Nidificant al puig Aguilera, però a diferència de la resta de tallarols, la seva població és molt reduïda i està molt localitzada.

DESCRIPCIÓ. Mida 13 cm. Com la resta de tallarols, ens serà molt més fàcil escoltar-lo que observar-lo. Parts superiors blau-pissarra, cua i ales més fosques. Parts superiors marró-vermells; a la gola observarem una sèrie de taques blanques característiques en aquest ocell. Per acabar d'identificar-la, el seu nom ens indica una altra dada important: la cua llarga, que manté sempre enlairada.

TALLAROL DE GARRIGA. *Sylvia cantillans*

Nidificant al puig Aguilera i amb una població força nombrosa. Ocupa principalment les zones més obertes (camps, etc.).

DESCRIPCIÓ. Mida 12 cm. Parts superiors blau-pissarra i a mesura que arriba a les ales i la cua, es transforma en marró fosc. A les parts inferiors és on trobarem la seva principal característica: el pit de color taronja amb bigotera blanca i la resta grisós. Cua més curta que en la tallareta cuallarga, però manté les rectrius blanques.

TALLAROL DEL CAPNEGRE. *Sylvia melanocephala*

Nidificant al puig Aguilera i com l'anterior, la seva població és força nombrosa i repartida arreu d'aquest indret.

DESCRIPCIÓ. Mida 13 cm. Parts superiors blau-grisós i el cap, fins a l'alçada del bec, de color negre i anell ocular vermellós. Parts inferiors griseses i els costats més foscos; cua curta amb rectrius externes blanques.

TALLARETA. *Sylvia communis*

Aquest ocell no és nidificant al puig Aguilera, però com d'altres, sí que ho és als voltants.

DESCRIPCIÓ. Mida 14 cm. Cal tenir en compte les possibles confusions d'aquest ocell amb la femella del tallarol de capnegre. La diferència cal buscar-la en l'anell ocular, que en la femella del capnegre és de color vermell. Parts superiors marronoses amb el cap grisós fins a l'alçada del bec i gorja blanca. Parts inferiors blanc-ocraci. Cua curta amb rectrius externes blanques.

TALLAROL DE CASQUET. *Sylvia atricapilla*

Com la resta de tallarols, és nidificant al puig Aguilera i a més és el que té la població més nombrosa d'aquesta família.

DESCRIPCIÓ. Mida 14 cm. Ens trobem davant d'un altre ocell, el nom del qual ens indica la principal característica. A més, dins dels tallarols, és el que té el cant més agradable i molt semblant al rossinyol. Parts superiors gris fosc i inferiors més clares. En el mascle el casquet és de color negre i arriba a l'alçada dels ulls; en la femella el casquet és de color marró-vermellós.

MOSQUITER PÀLLID. *Phylloscopus bonelli*

Nidificant al puig Aguilera, però amb una població molt reduïda i poc nombrosa. Durant el pas pre-nupcial i post-nupcial augmenta el nombre d'observacions.

DESCRIPCIÓ. Mida 11 cm. Aquest ocell, dintre dels que trobarem al bosc, se'ns farà molt difícil observar, però el seu cant ens pot ajudar. Parts superiors gris fosc, amb el carpó groc-verdós, molt difícil de veure. Parts inferiors blanc-grisós.

MOSQUITER COMÚ. *Phylloscopus collybita*

L'estatus d'aquest ocell se'ns fa difícil de dir, però les dades recollides ens indiquen que és hivernant, tant aquí com a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ. Mida 11 cm. La diferència respecte a l'anterior està en la seva forma. El mosquiter comú és més grassonet i compacte: a més els cants són diferents. Parts superiors verd d'oliva i parts inferiors blanc-ocraci. Les potes en aquest ocell són majoritàriament negres.

REIETÓ. *Regulus regulus*

L'observació d'aquest ocell només ens serà possible durant la tardor-hivern; per tant és un hivernant exclusiu.

DESCRIPCIÓ. Mida 9 cm. Juntament amb el bruel (*Regulus ignicapillus*), és l'ocell més petit d'Europa. Cal anar en compte a l'hora d'identificar-lo, ja que és molt actiu i fàcil de confondre. Parts superiors verd d'oliva amb les ales més fosques i franges alars blanques. Parts inferiors blanquinoses, però és al cap on hi ha la diferència: capell taronja en el mascle i groc en la femella i franja parietal negra.

BRUEL. *Regulus ignicapillus*

Nidificant al puig Aguilera, encara que per la mida i la dificultat per observarlo, no podem assegurar que tingui una població molt nombrosa.

DESCRIPCIÓ. Mida 9 cm. Parts superiors verd d'oliva amb ales més fosques i franja blanca. La diferència amb el reietó està al cap: capell taronja el mascle i groc la femella; franja parietal i cella blanca. Així doncs ens caldrà fixar-nos a l'hora d'identificar-lo en el cap i sobretot en la cella. Si aquesta és blanca, estarem davant d'un bruel.

-FAMÍLIA *Muscicapidae*. Subfamília *Muscicapinae*.

MASTEGATATXES. *Ficedula hypoleuca*

Durant els anys que ha durat aquest treball, no hi dades de la seva nidificació, però la instal·lació de caixes niu al puig Aguilera podria fer canviar aquesta situació. Actualment, el mastegatatxes és un ocell de pas, i l'observarem tant en el pre-nupcial com en el post-nupcial.

DESCRIPCIÓ. Mida 13 cm. Molt diferent el mascle de la femella. El mascle: parts superiors negres amb franja alar i front blanc. La femella: parts superiors marró-verdós amb franja alar blanca i parts inferiors blanquinoses. Tots dos tenen un semi-collar blanc.

-FAMÍLIA *Paridae*.

Aquesta família és la més nombrosa en individus. De les cinc espècies que hi observarem, és la mallerenga carbonera (*Parus major*) la més nombrosa i la mallerenga blava (*Parus caeruleus*) la menys. Totes cinc són nidificants i les observarem tot l'any. En algunes d'elles, principalment la mallerenga cuallarga,

(*Aegithalos caudatus*) arriben a ajuntar-se fins a 35 individus durant la tardor-hivern. És en aquesta època de l'any quan solen formar-se grups d'ocells de diferents espècies, principalment de la família *Muscicapidae* i *Paridae*. Les mallerengues són les principals ocupants de les caixes niu i una d'elles, la mallarenga carbonera, és una bona controladora biològica de la processonària del pi (*Thaumetopea pityocampa*). Totes cinc espècies són nidificants al puig Aguilera.

MALLERENGA ENPLOMALLADA. *Parus cristatus*

DESCRIPCIÓ. Mida 12 cm. Cara blanquinosa amb pitet, collar i franja ocular negra que arriba fins al clatell. Parts superiors marró i inferiors blanquinoses. La manera més clara d'identificar-la serà observant el seu plomall, que és marró fosc amb taques blanques.

MALLERENGA PETITA. *Parus ater*

DESCRIPCIÓ. Mida 11 cm. Fàcil d'identificar envers les altres. Només caldrà fixar-nos en el cap: pitet i collar negre en el clatell i galtes blanques. Parts superiors marró-grisós i inferiors blanques.

MALLERENGA BLAVA. *Parus caeruleus*

DESCRIPCIÓ. Mida 12 cm. El seu nom ens indica la seva principal característica: casquet i ales de color blau, pitet, collar i franja ocular negra amb galtes blanques com les anteriors. Parts superiors blavoses juntament amb la cua i parts inferiors de color groc molt suau.

MALLERENGA CARBONERA. *Parus major*

DESCRIPCIÓ. Mida 14 cm. És de tota la família la més gran i fàcil d'identificar: casquet negre fins als ulls, galtes blanques, pitet i pit amb una franja negra travessant-lo tot verticalment. Parts superiors d'un gris fosc i parts inferiors grogues.

MALLERENGA CUALLARGA. *Aegithalos caudatus*

DESCRIPCIÓ. Mida 14 cm. Aquesta espècie és diferent a les anteriors, principalment la coloració i la forma. Capell blanc amb una franja negra sobre els ulls. Parts superiors negre-rosat amb el clatell blanc i parts inferiors blanc-rosat. La principal característica que observarem en aquesta espècie que la fa diferent a la resta és la cua que correspon a la meitat del seu cos.

-FAMÍLIA *Certhiidae*.

RESPINELL. *Certhia brachydactyla*

És nidificant al puig Aguilera i durant els anys que ha durat aquest estudi s'ha notat un descens en la seva població. L'any 1990 es va instal·lar una caixa niu especial per a aquesta espècie, que va ésser ocupada i s'hi va efectuar una posta de quatre ous, però malauradament va ésser abandonada. L'any 1991 la mateixa caixa la va ocupar una mallerenga carbonera.

DESCRIPCIÓ. Mida 13 cm. La manera més clara per identificar-lo és observar com s'enfila pels troncs dels arbres gràcies a la seva cua que és rígida i que l'utilitza com a suport. És aquí on cerca el seu aliment ajudant-se del seu bec corbat, que li permet cercar els insectes que hi puguin haver entremig de l'escorça o els forats. Parts superiors marró llistat de blanc i el carpó rogenc. Parts inferiors blanquinoses.

-FAMÍLIA *Laniidae*.

CAPSIGNANY. *Lanius senator*

No és nidificant al puig Aguilera, però sí que ho és als voltants. Hi ha observacions esporàdiques els anys 1987, 1988 i la més important, l'any 1989. Aquesta correspon a una parella alimentant dos joves: això sí, cal dir que aquesta va ésser l'única dada d'aquell any.

DESCRIPCIÓ. Mida 17 cm. La seva principal característica és el front negre i el capell rogenc. Parts superiors negres amb carpó i franja alar clara. Parts inferiors blanquinoses. Cua llarga amb rectrius externes blanques.

-FAMÍLIA *Corvidae*.

GAIG. *Garrulus glandaius*

És nidificant al puig Aguilera i amb una població força abundant. En contra del que pot semblar, aquesta espècie és molt poc sociable i normalment l'escoltarem més que no l'observarem.

DESCRIPCIÓ. Mida 34 cm. Aquesta espècie és la més petita de tota la família que observarem aquí i a la vegada, clarament diferenciada dels altres. Parts superior marronoses, ales marró i negra amb franja alar blanca i taques blaves. Parts inferiors marró-rosat amb pitet blanc. Observant el cap podem acabar d'identificar-lo: bigotera negra més gruixuda a la punta i casquet amb plomes negres i ulls blaus. Cua llarga i fosca amb carpó blanc.

CORNELLA. *Corvus corone*

No és nidificant al puig Aguilera; les dades que s'han recollit pertanyen a una colònia que nidifica pels voltants.

DESCRIPCIÓ. Mida 47 cm. Cal anar en compte a l'hora d'identificar-lo ja que és molt semblant al corb. Parts superiors i inferiors completament negres. És a la cua on els podem diferenciar, ja que la cornella té la cua quadrada.

CORB. *Corvus corax*

Hi ha una parella nidificant i sedentària al puig Aguilera. De totes les espècies possiblement aquesta és la més observada. Si haguéssim de destacar-lo ho faríem pel seu vol, que en molts casos està acompanyat d'unes acrobàcies espectaculars. Si a tot això afegim un fort vent ens adonarem de l'espectacle que ens dona el corb.

DESCRIPCIÓ. Mida 64 cm. La seva mida i la cua cuneïforme el diferencien clarament de la cornella. Parts superiors i inferiors completament negres.

-FAMÍLIA *Passeridae*.

PARDAL ROQUER. *Petronia petronia*

És nidificant al puig Aguilera. Va ésser l'any 1990 quan es recolliren les primeres dades sobre la seva nidificació.

DESCRIPCIÓ. Mida 14 cm. Molt diferent al pardal comú (*Passer domesticus*): capell blanquinós amb franja parietal fosca. Parts superiors marró llistades de blanc. Parts inferiors blanc-brut amb taques marronoses. Una característica que

ens ajudarà a una millor identificació la trobarem en el pit, en què observarem una lleugera taca groga. El seu cant i hàbitats rupícoles seran les darreres dades importants.

-FAMÍLIA *Fringillidae*.

PINSA. *Fringilla coelebs*

És nidificant al puig Aguilera, però amb una població molt reduïda en individus i parelles. Aquesta circumstància canvia en arribar la tardor-hivern en un important augment d'individus procedents del nord i centre d'Europa.

DESCRIPCIÓ. Mida 15 cm. El mascle l'identificarem pel seu capell i nuca grisos. Parts superiors marró amb clara franja alar blanca que observarem tant parat com quan està en vol. Parts inferiors marró-vermellós i la cua llarga amb rectrius externes blanques.

La femella té una coloració més uniforme; marró fosc per sobre i més clar per sota, amb franja alar blanca i rectrius externes blanques.

GAFARÓ. *Serinus serinus*

És nidificant al puig Aguilera i com l'anterior, en arribar la tardor-hivern la seva població augmenta considerablement.

DESCRIPCIÓ. Mida 11 cm. Parts superiors marró llistades de groc i carpó groc fàcilment visible en el vol. Les parts inferiors són diferents en el mascle que la femella: en el mascle són d'un groc viu amb el pit lleugerament llistat de marró i en la femella, les parts inferiors són més marronoses.

VERDUM. *Carduelis chloris*

No hi ha dades sobre la seva nidificació al puig Aguilera, però hi ha possibilitats que ho faci. Com els dos anteriors, en arribar la tardor-hivern, la seva població augmenta considerablement. La tardor-hivern de l'any 1989, va haver-hi una important concentració d'aquesta espècie en aquesta zona. Aquesta espècie nidifica a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ. Mida 16 cm. De complexió molt més robusta que els anteriors i de coloració uniforme. Parts superiors i inferiors verd d'oliva amb una clara franja alar groga. Carpó verd d'oliva. Aquesta espècie nidifica a la resta de la comarca.

CADERNERA. *Carduelis carduelis*

No és nidificant al puig Aguilera i les principals dades s'han recollit a la tardor-hivern. Aquestes solen ésser de grups de la mateixa espècie o entremig d'altres fringíl·lids. Aquesta espècie nidifica a la resta de la comarca.

DESCRIPCIÓ. Mida 12 cm. La seva varietat de colors fa que sigui una de les espècies més vistoses. Capell i nuca negra amb galtes blanques i cua vermella. Parts superiors marró-roigenc amb ales negres i franja groga i carpó blanc. Parts inferiors blanc-vermellós.

LLUER. *Carduelis spinus*

No és nidificant al puig Aguilera i com d'altres que hem esmentat, és un hivernant exclusiu.

DESCRIPCIÓ. Mida 11 cm. Cal anar en compte per no confondre'l amb el gafarró. Parts superiors marró llistades de groc i parts inferiors grogues. La diferència la trobarem al cap: el lluer té capell i front negres.

TRENCAPINYES. *Loxia curvirostris*

És nidificant al puig Aguilera, però cal aclarir la seva situació. Els anys 1987, 1989 i 1991 va nidificar-hi. El 1988 no va haver-hi cap dada i el 1990 només va haver-hi una sola observació que corresponia a un grup familiar. Aquestes dades ens poden semblar estranyes, però són degudes als diferents moviments migratoris o invasions que realitza per buscar el seu aliment principal, els pinyons. Això permet una regeneració natural.

DESCRIPCIÓ. Mida 18 cm. Molt diferent a la resta de la família *Fringillidae*, però té una característica que ens ajudarà clarament a identificar-lo: el bec. Aquest és fort i creuat. El mascle i la femella són diferents. El mascle: parts superiors i inferiors vermelloses i ales i cua fosques. La femella: parts superiors verd-oliva i inferiors més clares i ales i cua fosques.

-FAMÍLIA *Emberizidae*.

VERDEROLA. *Emberiza citrinella*

No és nidificant al puig Aguilera i dintre d'aquest estudi, és el darrer hivernant exclusiu.

DESCRIPCIÓ. Mida 17 cm. En aquesta família, el dibuix facial i la coloració són molt importants a l'hora d'identificar-los. Capell i galtes grogues, franja parietal i ocular i bigotera negra. Parts superiors marró llistat de groc i carpó rogenç. Parts inferiors grogues amb el pit lleugerament marronós. Cua fosca amb rectrius externes blanques.

GRATAPALLES. *Emberiza cirulus*

És nidificant al puig Aguilera i d'aquesta família és el més abundant en individus i parelles.

DESCRIPCIÓ. Mida 17 cm. Com ja hem assenyalat en l'anterior, cal anar en compte amb el dibuix facial. Capell i nuca, franja ocular i gorja negra. Parts superiors marró-rogenç i parts inferiors grogues i ales més fosques. Cua llarga amb rectrius externes blanques.

SIT NEGRE. *Emberiza cia*

És nidificant al puig Aguilera, però amb una població molt reduïda en nombre d'individus i parelles

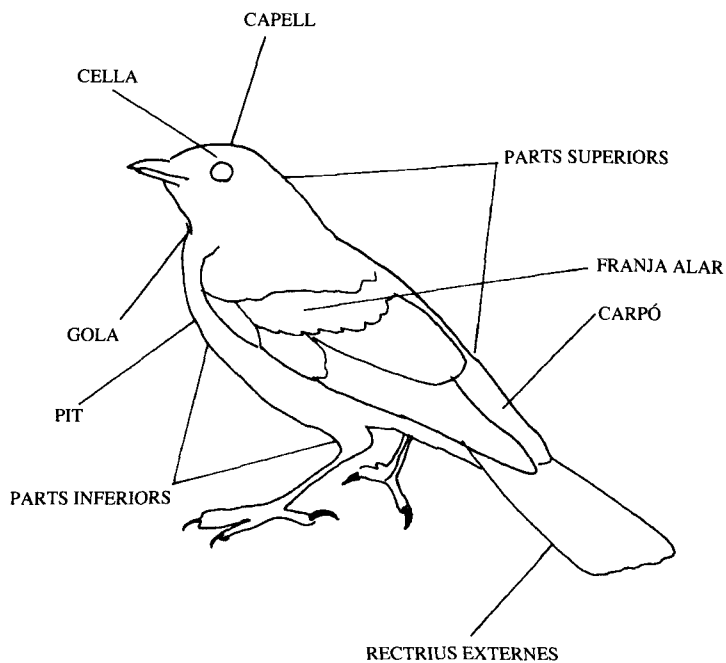
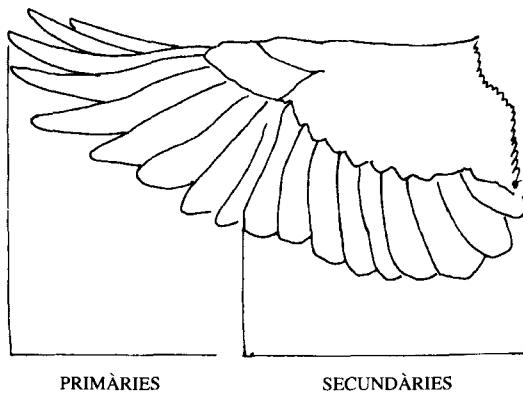
DESCRIPCIÓ. Mida 17 cm. Capell, galtes i pit de color gris; franja parietal i ocular i bigotera negra. Parts superiors marronoses amb carpó rogenç i parts inferiors rogenques. Cua llarga amb rectrius externes blanques.

NOTA DE L'AUTOR.

La major part de les espècies que nidifiquen al puig Aguilera, també ho fan a la resta de la comarca de l'Anoia.

ESPÈCIE	SEDENTÀRIA	MIGRADORA	HIVERNANT
Família Accipitridae			
Àguila marcenca		x	
Aligot	x		
Àguila cuabarrada	x		
Família Falconidae			
Xoriguer	x		
Família Phasenidae			
Perdiu	x		
Guatlla		x	
Família Columbidae			
Xixella		x	
Tudó	x		
Tórtora		x	
Família Cuculidae			
Cucut		x	
Família Strigidae			
Duc	x		
Mussol	x		
Família Apodidae			
Falciot negre		x	
Ballester		x	
Família Meropidae			
Abellarol		x	
Família Upupidae			
Puput		x	
Família Picidae			
Picot verd	x		
Família Alaudidae			
Cotoliu	x		
Família Hirundinae			
Roquerol		x	
Oreneta		x	
Oreneta cuablanca		x	
Família Motacillidae			
Titella			x
Família Troglodytidae			
Cargolet	x		
Família Prunellidae			
Pardal de bardissa			x

ESPÈCIE	SEDENTÀRIA	MIGRADORA	HIVERNANT
Família Muscicapidae			
<i>Subfamília Turdinae</i>			
Pit roig	x		
Rossinyol		x	
Cotxa fumada			x
Bitxac	x		
Colit gris		x	
Merla blava	x		
Tord	x		
Griva	x		
Família Muscicapidae			
<i>Subfamília Sylviinae</i>			
Tallereta cuallarga	x		
Tallarol de garriga		x	
Tallarol del capnegre	x		
Tallareta		x	
Tallarol de casquet	x		
Mosquiter comú			x
Mosquiter pàl·lid		x	
Reietó			x
Bruel	x		
Família Muscicapidae			
<i>Subfamília Muscicapinae</i>			
Mastegatxex		x	
Família Paridae			
Mallerenga cuallarga	x		
Mallerenga emplomallada	x		
Mallerenga petita	x		
Mallerenga blava	x		
Mallerenga carbonera	x		
Família Certhiidae			
Raspinell	x		
Família Corviidae			
Gaig	x		
Cornella	x		
Corb	x		
Família Passeridae			
Pardal roquer	x		
Família Fringillidae			
Pinsa	x		
Gafarró	x		
Verdum			x
Cadenera	x		
Lluer			x
Trencapinyes	x	x	
Família Emberizidae			
Verderola			x
Gratapalles	x		
Sit negre	x		

BIBLIOGRAFIA

- BERTEL, B. (1980). *Guia de las aves de España y Europa*. Ediciones Omega Barcelona.
- FERRER; MARTINEZ I MUNTANER (1986). *Història Natural dels Països Catalans* Vol. 12. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.
- MACIÀ, D. (1988). *Arbres, arbusts i lianes del Puig Aguilera*. Butlletí d'Òdena núm. 14. Òdena.
- MACIÀ, D. (1991). *Ocells de l'Anoia. Passeriformes hivernants*. Consell Comarcal de l'Anoia. Igualada.
- MUNTANER, J.; FERRER, X.; MARTINEZ-VILALTA, A. (eds). (1984). *Atlas dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra*. Editorial Kretes. Barcelona.
- PETERSON, MOUNFORT I HOLLOW (1989). *Guia dels ocells dels Països Catalans d'Europa*. Editorial Omega. Barcelona.
- SAEZ-ROYUELA R. (1980). *Guia de las aves de la Península Ibérica*. Incafo Madrid.

